

Gosod amcanion llesiant – Cyngor Sir Powys

Blwyddyn archwilio: 2022-2023

Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3704A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Cefndir: Ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant	4
Cynnal ein harchwiliad yng Nghyngor Sir Powys	5
Sut a phryd Cyngor Sir Powys Gosod ei amcanion llesiant	5
Yr hyn a chanfuom	6
Mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy wrth bennu ei Amcanion Llesiant. Fodd bynnag, dylai dynnu ar farn dinasyddion mwy amrywiol ac ymgorffori ei drefniadau monitro newydd yn llawn.	6
Argymhellion	10
Atodiadau	
Atodiad 1: Cwestiynau allweddol a'r hyn yr ydym yn chwilio amdano	11

Cefndir: Ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant

- 1 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) yn gosod 'dyletswydd llesiant' ar 48 o gyrff cyhoeddus. Mae'r ddyletswydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r gyrff hynny osod a chyhoeddi 'amcanion llesiant' sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'u cyfraniad at gyflawni pob un o saith nod llesiant cenedlaethol y Ddeddf.¹ Rhaid iddynt hefyd gymryd pob cam rhesymol, wrth arfer eu swyddogaethau, i gyflawni'r amcanion hynny.
- 2 Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant.² Rydym yn cynnal rhaglen dreigl o'r archwiliadau hyn, hyd at ddechrau 2025.³
- 3 Mae gwneud rhywbeth yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn golygu gweithredu 'mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain'. Er mwyn cyflawni hyn, rhaid i gorff cyhoeddus ystyried y pum ffordd o weithio: hirdymor, integreiddio, cyfranogi, cydweithio ac atal.⁴
- 4 Gwnaethom lunio fframwaith asesu i'n galluogi i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant. Mae **Atodiad 1** yn nodi rhagor o wybodaeth am ein dull gweithredu, gan gynnwys set o 'ddangosyddion cadarnhaol' sy'n dangos sut beth allai da edrych.
- 5 Wrth ddylunio ein dull gweithredu, gwnaethom ystyried yr hyn y gallem ei ddisgwyl yn rhesymol gan gyrff cyhoeddus ar yr adeg hon. Dylai gyrff cyhoeddus nawr fod yn gyfarwydd â'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r ffordd o weithio a cheisio eu cymhwyso mewn ffordd ystyrlon. Ar yr un pryd, rydym yn gwerthfawrogi bod gyrff cyhoeddus yn dal i ddatblygu eu profiad wrth gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod amcanion llesiant. Felly, mae'r archwiliadau'n cynnwys ystyried sut mae gyrff cyhoeddus yn cymhwyso eu dysgu a sut y gallant wella yn y dyfodol.

¹ Y saith nod llesiant cenedlaethol yw; Cymru lewyrchus, Cymru gydnerth, Cymru iachach, Cymru fwy cyfartal, Cymru o gymunedau cydlynol, Cymru o ddiwylliant bywiog a iaith Gymraeg ffyniannus, a Chymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

² Adran 15 (1) (a) Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

³ Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau dros y cyfnod a nodir yn y Ddeddf, sy'n dechrau flwyddyn cyn etholiad y Senedd ac sy'n dod i ben flwyddyn ac un diwrnod cyn etholiad y Senedd ganlynol.

⁴ Adran 5 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Cynnal ein harchwiliad yng Nghyngor Sir Powys

- 6 Nod yr archwiliad hwn oedd:
 - esbonio sut y gwnaeth Cyngor Sir Powys (y Cyngor) gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy drwy gydol y broses o osod ei amcanion llesiant;
 - rhoi sicrwydd i'r graddau y gweithredodd y Cyngor yr egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant; a
 - nodi cyfleoedd i'r Cyngor ymgorffori'r egwyddor datblygu cynaliadwy ymhellach wrth osod amcanion llesiant yn y dyfodol.
- 7 Aethom ati i ateb y cwestiwn 'i ba raddau y mae'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd'. Rydym wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:
 - A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y Cyngor i osod ei amcanion llesiant wedi'u seilio ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?
 - A yw'r Cyngor wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?
 - A yw'r Cyngor wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant?
- 8 Buom yn trafod amseriad yr archwiliad gyda'r Cyngor, ac fe wnaethom deilwra'r ddarpariaeth i adlewyrchu ei amgylchiadau penodol.
- 9 Rydym yn casglu ein tystiolaeth yn y ffyrdd canlynol:
 - adolygu dogfennau allweddol;
 - cynnal gweithdy gyda swyddogion allweddol ac Aelodau a oedd yn ymwneud â gosod yr amcanion llesiant; a
 - chynnal cyfarfod eglurhad terfynol ar faterion sy'n weddill gydag unigolion allweddol yn ogystal â'r uchod.
- 10 Fe wnaethom hefyd roi adborth anffurfiol i swyddogion ar ganfyddiadau allweddol ein gwaith cyn rhannu'r adroddiad hwn.

Sut a phryd mae'r Cyngor yn gosod ei amcanion llesiant

- 11 Mabwysiadwyd 'Cynllun Cydraddoldeb Corfforaethol a Strategol Cryfach, Tecach, Gwyrddach 2023-2027' newydd y Cyngor (y Cynllun Corfforaethol), gan y Cyngor ym mis Chwefror 2023. Mae'r Cynllun Corfforaethol wedi'i strwythuro o amgylch ei dri Amcan Llesiant newydd, sef:
 - Byddwn yn gwella ymwybyddiaeth pobl o wasanaethau, a sut i gael mynediad atynt, fel y gallant wneud dewisiadau gwybodus;
 - Byddwn yn cefnogi cyfleoedd o ansawdd da, cynaliadwy, cyflogaeth a hyfforddiant, tra'n dilyn achrediad cyflogwyr Cyflog Byw Go Iawn;

- byddwn yn gweithio i fynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldeb i gefnogi lles pobl Powys.
- 12 Er nad oes datganiad Llesiant penodol yn y Cynllun Corfforaethol newydd, mae'n cynnwys elfennau priodol y datganiad Llesiant fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Cyhoeddwyd fersiwn ryngweithiol o'r Cynllun Corfforaethol ar wefan y Cyngor ar 1 Ebrill 2023. Mae tudalennau gwe'r Cyngor sy'n cynnal fersiwn ryngweithiol y Cynllun Corfforaethol hefyd yn cynnwys dolen i fersiwn hygyrch o'r Cynllun Corfforaethol.
- 13 Wrth osod ei Amcanion Llesiant (GCCau) newydd, mae'r Cyngor wedi cymhwyso gwersi a ddysgwyd o leoliad blaenorol GCCau. Roedd y gwersi allweddol hyn yn cynnwys:
- sicrhau bod y Cynllun Corfforaethol newydd yn llai cymhleth ac yn cyflwyno llai o amcanion trawsbynciol eang, gyda'r nod o annog dull Cyngor cyfan o berchnogaeth a chyflawni;
 - mwy o bwyslais ar sicrhau bod aliniad rhwng y Cynllun Corfforaethol ac uchelgeisiau gwleidyddol y gweinyddiaeth;
 - gwella perchnogaeth gorfforaethol y Cynllun Corfforaethol drwy gyfathrebu ac ymgysylltu'n well rhwng swyddogion a chynghorwyr; a
 - symleiddio ei thirwedd gynllunio strategol drwy gyflawni ei ddyletswyddau adrodd o dan Ddeddf Cydraddoldeb a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn un Cynllun cyfunol.

Yr hyn a chanfuom

Mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy wrth bennu ei Amcanion Llesiant. Fodd bynnag, dylai dynnu ar farn dinasyddion mwy amrywiol ac ymgorffori ei drefniadau monitro newydd yn llawn

Y broses ar gyfer pennu amcanion llesiant

Sylfaen dystiolaeth

- 14 Mae'r Cyngor wedi defnyddio set helaeth o dystiolaeth a data i gefnogi datblygiad ei Swyddogion Cymorth Cymunedol newydd. Er enghraifft:
- Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2021-22, a oedd yn cynnwys proses glir ar gyfer asesu perfformiad yn erbyn ei Swyddogion Gweithredu blaenorol;
 - Llyfrau gwaith Hunanasesiad Gwasanaeth ac adroddiad terfynol 2021-22;
 - y Banc Gwybodaeth Llesiant - sy'n cynnwys metrigau ar feysydd Lles fel Demograffeg, yr amgylchedd, iechyd a'r economi;

- saith blaenoriaeth allweddol o fewn y Cytundeb Partneriaeth Flaengar;
 - Asesiad Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) a Chynllun Llesiant BGC canlyniadol;
 - y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, Asesiad Anghenion Poblogaeth.
- 15 Defnyddiodd y Cyngor grynodedd o'r dystiolaeth i ddisgrifio pam y dewiswyd pob un o'r Swyddogion Cymorth Cymunedol ac mae hyn wedi'i gynnwys yn adran 'Yr hyn rydym eisoes yn ei wybod' o'r Cynllun Corfforaethol. Mae'r Cynllun Corfforaethol hefyd yn casglu data ar dueddiadau ac anghenion tymor hir.
- 16 Roedd yr Aelodau a'r Swyddogion yn cymryd rhan mewn proses glir i ddatblygu WBO newydd. Roedd hyn yn cynnwys cynnal cyfres o weithdai o amgylch themâu allweddol, megis; Tlodi, Tai, Newid Hinsawdd a Phobl Ifanc. Cafwyd dadansoddiad ar y sefyllfa bresennol, heriau a thueddiadau hanesyddol a thueddiadau'r dyfodol ar gyfer pob thema.

Ymgynghori a Chynnwys

- 17 Fel rhan o ymgysylltiad mewnol y Cyngor ar ei Gynllun Corfforaethol newydd, roedd yr Aelodau a'r Swyddogion wrthi'n cymryd rhan weithredol mewn gweithdai i flaenoriaethu'r camau y gallai'r Cyngor eu cymryd i gyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol gan ddefnyddio fframwaith aeddfedrwydd hunanfyfyrion Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol (FGCO). Yn ystod y gweithdai hyn fe wnaethant nodi opsiynau ar gyfer pa gamau y byddai angen eu cymryd pe byddent yn cyflawni'r gwahanol lefelau aeddfedrwydd fel yr amlinellwyd yn fframwaith FGCO.
- 18 Mae'r Cyngor wedi ymgysylltu â dinasyddion ym mhroses gosod GCC yn benodol trwy arolwg a bwrdd awgrymiadau ar-lein a thrwy ddefnyddio ymgynghoriadau eraill sy'n bodoli eisoes megis y rhai a gynhaliwyd ar gyfer y Cynllun Asesu Llesiant a Lles BGC. Er bod y Cyngor wedi defnyddio'r wybodaeth hon i helpu i lunio'r Cynllun Corfforaethol, mae'n cydnabod y gellid gwneud mwy i sicrhau ei fod yn gallu manteisio ar farn amrywiaeth lawn y boblogaeth, fel pobl ifanc, yn y modd y diffiniodd ei Swyddogion Cymunedau.
- 19 Yn ddiweddar, lansiodd y Cyngor Strategaeth Cyfranogi a gallai ei fuddsoddiad mewn Swyddog Cyfranogiad ymroddedig ei helpu i osod y fframwaith a darparu capasiti ychwanegol ar gyfer gwella sut mae'n ymgysylltu ac yn cynnwys amrywiaeth lawn dinasyddion ym mentrau'r Cyngor. Un maes y mae'r Cyngor wedi awgrymu y bydd yn ceisio ei ddatblygu i gefnogi ei uchelgeisiau cyfranogiad a chyfranogiad yw ymgysylltu'n well rhwng y Cyngor a chymunedau lleol yw drwy Gynghorau Tref a Chymuned.
- 20 Mae 'Nod' y Cyngor o fewn y Cynllun Corfforaethol yn disgrifio sut y bydd unigolion yn allweddol i gefnogi'r gwaith o gyflawni GCC. Er enghraifft, o fewn elfen 'Cryfach' y Nod, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i '... dod yn sir sy'n llwyddo gyda'i gilydd, gyda chymunedau a phobl' ac o fewn elfen 'decach' y Nod mae'r Cyngor yn ymrwymo i fod yn 'Gyngor lle mae lleisiau pobl yn cael eu clywed ac yn helpu i lunio ein gwaith

a'n blaenoriaethau'. Er bod yr ymrwymiad cyffredinol hwn, sut y bydd unigolion yn gwneud hyn, nid yw'n cael ei ddiffinio'n benodol yn y Cynllun Corfforaethol. Felly, wrth i'r Cyngor gyflwyno ei Gynlluniau Busnes Integredig (IBPs) newydd, bydd yn bwysig bod yr IBPau hyn yn cynnwys mwy o fanylion ar sut a phryd y bydd unigolion yn cefnogi'r ddarpariaeth hon.

Cynllunio i wella lles

- 21 Mae'r Cyngor wedi mapio'r cysylltiadau rhwng ei amcanion ei hun a'r nodau llesiant cenedlaethol yn ei Gynllun Corfforaethol newydd. Mae'r cyfraniad hwn i'r Nodau hefyd yn cael ei ystyried yn fanylach yn Asesiad Effaith Integredig y Cyngor ar gyfer ei Gynllun Corfforaethol newydd.
- 22 Mae Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor a'r camau i gyflawni'r rhain yn dangos ystod eang o flaenoriaethau sy'n canolbwyntio ar angen hirdymor a thymor byr. Fodd bynnag, mae gan ei gynlluniau i wella lles drwy ei Swyddogion Cymorth Cymunedol hefyd elfen o ansicrwydd gan y gallai materion sylweddol fel costau byw ac argyfwng ffoaduriaid effeithio ar gyflawni ei uchelgeisiau WBO yn llawn.
- 23 Mae'r WBO sy'n canolbwyntio ar fynd i'r afael â thlodi yn disgrifio'n glir sut y bydd cyflawni'r WBO hefyd yn sicrhau manteision lluosog ac yn gwella lles dinasyddion. Er bod y WBO ynghylch cyflogaeth hefyd yn cynnwys rhai enghreifftiau o gyflawni manteision lluosog, byddai nodi enghreifftiau eraill o ble y gall GCC sicrhau manteision lluosog yn helpu'r Cyngor i nodi cyfleoedd pellach i wella llesiant ledled Powys.
- 24 Mae cynllunio ar gyfer Llesiant ym Mhowys wedi cael ei gefnogi gan fod aliniad da rhwng y BGC CBAC a Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor. Mae'r Cyngor hefyd wedi sefydlu nifer o fentrau cydweithredol cadarnhaol gyda rhanddeiliaid mewnol ac allanol i gefnogi ei Swyddogion Cymorth Cymunedol. Enghraifft dda o hyn yw'r Tasglu Tlodi Plant sy'n dod ag ystod eang o randdeiliaid mewnol ac allanol ynghyd i weithio mewn partneriaeth i gefnogi'r gwaith o gyflawni Swyddogion Cymorth Cymunedau'r Cyngor ac mae'n canolbwyntio ar leihau tlodi.
- 25 Er bod yr ymgysylltu â phartneriaid fel y Bwrdd Iechyd yn parhau i esblygu a gwella, gellid gwneud mwy i sicrhau bod blaenoriaethau a Swyddogion Cymorth Cymunedol y partneriaid hyn yn cael eu hystyried yn benodol wrth bennu Swyddogion Deddfwriaethol y Cyngor yn y dyfodol.
- 26 Mae rhai enghreifftiau da o ble mae'r Cyngor wedi nodi camau i gymhwyso'r dull ataliol o helpu i gyflawni ei GCCau, fel:
 - ei fenter i fynd i'r afael â'r argyfwng digartrefedd a chynnig mwy o dai fforddiadwy;
 - defnyddio ystâd fferm y Cyngor i helpu i feithrin gwytnwch bwyd a gwytnwch ynni wrth annog teuluoedd ifanc i ymuno â'r sector ffermio.

Cyflawni'r amcanion llesiant

- 27 Y mecanwaith allweddol ar gyfer cyflawni Swyddogion Gorfodi a Chamau'r Cyngor fydd drwy ei Broses Cynllunio Busnes Integredig (IBP) a'i Bortffolio Trawsnewid newydd. Mae'r Cyngor nawr yn ei gwneud yn ofynnol i'r Swyddogion Cymorth Cymunedol newydd fod yn ganolog i'w broses IBP sy'n esblygu. Dylai cael y cyswllt mwy eglur hwn ddarparu fframwaith cliriach ar gyfer nodi camau gweithredu ac adnoddau i gyflawni ei SLIC. Fodd bynnag, bydd yn bwysig i'r Cyngor werthuso'r broses IBP newydd ac asesu a yw'n cael yr effaith ddisgwyliedig o ran cyflawni'r Swyddogion Cymorth Cymunedol newydd.
- 28 Mae Swyddogion Cymorth Cymunedol y Cyngor wedi'u cynllunio i adlewyrchu'r tymor byr, canolig a thymor hwy, ac er bod Cynllun Ariannol Tymor Canolig y Cyngor (MTFP) yn nodi ei Swyddogion Cymorth Cymunedol newydd fel sbardun allweddol ar gyfer ei ddyraniad adnoddau, byddai disgrifiad cliriach o sut y bydd adnoddau'r Cyngor yn cael eu blaenoriaethu i gyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol yn cryfhau ei drefniadau. Bydd hefyd yn bwysig bod ei gynlluniau adnoddau / ariannol yn y dyfodol yn nodi sut y gallai targedau arbedion presennol ac yn y dyfodol neu risgiau ariannol hysbys yn y dyfodol effeithio ar gyflawni eu Swyddogion Ariannol.

Monitro'r amcanion llesiant

- 29 Mae'r Cynllun Corfforaethol yn amlinellu'n glir y fframwaith llywodraethu ar gyfer sut y bydd y Cyngor yn monitro cynnydd ei Swyddogion Gweithredu newydd. Er bod gan y Cyngor broses glir ar gyfer monitro ei gyn Swyddogion Gweithredu Cymunedol, ar adeg ein gwaith maes, roedd yn y broses o adnewyddu ei Fframwaith Rheoli Perfformiad a Sicrhau Ansawdd presennol gyda Fframwaith Sicrwydd newydd a dangosfwrdd Adrodd Corfforaethol. Nod ei Fframwaith a'i Ddangosfwrdd fydd sicrhau bod dull cyson o fonitro a mesur cynnydd ar ei Swyddogion Monitro Cymunedol. Bydd yn bwysig bod y fframwaith newydd hwn wedi'i wreiddio'n gyflym os yw'r Cyngor am asesu'n effeithiol y cynnydd y mae'n ei wneud yn erbyn ei Swyddogion Cymorth Cymunedol.
- 30 Ar gyfer pob CGC o fewn y Cynllun Corfforaethol, mae yna set o fesurau/metrigau sy'n canolbwyntio ar gasglu tystiolaeth ar 'Faint', 'Pa mor dda', a 'Beth Gwahaniaeth' sy'n cael ei wneud gan y Cyngor wrth gyflawni ei Swyddogion Gweinyddol. Mae'r gyfres o fesurau o dan yr adran 'Beth Gwahaniaeth' yn cynnwys sawl mesur eang sy'n canolbwyntio ar lesiant fel: 'Canran y bobl sy'n cael mynediad i gyfleusterau hamdden sy'n adrodd lles cadarnhaol' a 'Canran y bobl sy'n fodlon â'r ardal leol fel lle i fyw'. Bydd y mathau hyn o fesurau yn ddefnyddiol wrth benderfynu ar y cynnydd sy'n cael ei wneud ar wella llesiant dinasyddion a lle Powys.

Argymhellion

- A1 Dylai'r Cyngor barhau i adeiladu ar y cynnydd y mae wedi'i wneud wrth gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu a chyflawni ei amcanion llesiant drwy:
- gwella sut y mae'n tynnu ar farn amrywiaeth lawn ei dinasyddion wrth ddylunio ei Gynorthwyr Llesiant yn y dyfodol ac wrth gyflawni ei Swyddogion Gweithredu Cymunedol cyfredol;
 - sicrhau bod y gwaith o sicrhau bod ei Cynllun ariannol tymor canolig yn y dyfodol yn dangos yn glir sut y bydd adnoddau'r Cyngor yn cael eu blaenoriaethu i gyflawni ei Swyddogion Cymorth Cymunedol a hefyd sut y gallai targedau arbedion presennol ac yn y dyfodol neu risgiau ariannol hysbys yn y dyfodol effeithio ar gyflawni ei Swyddogion Cymorth Ariannol;
 - sicrhau bod ei Fframwaith Rheoli Perfformiad a Sicrhau Ansawdd newydd a'r dangosfwrdd Adrodd Corfforaethol wedi'u gwreiddio'n gyflym i'w alluogi i fonitro cynnydd yn effeithiol ar ei Swyddogion Monitro Corfforaethol.

Atodiad 1

Cwestiynau allweddol a'r hyn yr ydym yn chwilio amdano

Mae'r tabl isod yn nodi'r cwestiwn yr oeddem yn ceisio ei ateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â rhai is-gwestiynau i arwain ein casglu tystiolaeth. Mae hefyd yn cynnwys rhai 'dangosyddion cadarnhaol' sydd wedi'u teilwra i'r archwiliad hwn, wedi'u haddasu o'r rhai rydym wedi'u defnyddio o'r blaen i lywio ein harchwiliadau egwyddor datblygu cynaliadwy. Nid rhestr wirio yw'r rhestr hon, ond yn hytrach set o nodweddion darluniadol sy'n disgrifio sut beth allai da edrych.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

Cynllunio: A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y corff i osod ei amcanion llesiant yn seiliedig ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?

Dangosyddion positif

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi defnyddio data a gwybodaeth arall i ddeall anghenion, risgiau a chyfleoedd a sut y gallent newid dros amser?

- Mae gan y corff asesiad clir a chytbwys o'r cynnydd yn erbyn amcanion llesiant blaenorol a ddefnyddiwyd i lywio dealltwriaeth y corff o'r angen 'fel y mae'/tymor byr'.
- Mae'r corff wedi gosod amcanion llesiant yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o angen, risg a chyfleoedd yn awr ac yn y dyfodol, gan gynnwys dadansoddi tueddiadau'r dyfodol. Mae'n debygol y bydd hyn yn cael ei dynnu o amrywiaeth o ffynonellau lleol a chenedlaethol, megis:
 - Aseidiadau llesiant Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus
 - Aseidiadau poblogaeth Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol
 - Canlyniadau ymarferion cyfranogiad lleol/ymgynghori
 - Monitro a chwynion gwasanaethau
 - Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol
 - Adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol Cyfoeth Naturiol Cymru (SoNaRR) ar gyfer Aseidiadau Cymru ac Ardaloedd
- Mae'r corff wedi ceisio deall achosion sylfaenol problemau fel y gall fynd i'r afael â chylchoedd negyddol a heriau rhwng cenedlaethau trwy ei amcanion llesiant.

A yw'r corff wedi cynnwys eraill i ddatblygu ei amcanion llesiant?

- Mae'r corff yn defnyddio canlyniadau cyfranogiad i helpu i ddewis ei amcanion llesiant. Mae'r ymglymiad hwnnw - boed yn gynradd, eilaidd neu'n gyfuniad - yn adlewyrchu amrywiaeth lawn y boblogaeth.
- Mae cyfranogiad yn adlewyrchu arfer da a chyngor gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall yr amcanion wella lles a chael effaith eang?

- Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i wella llesiant yn yr ystyr ehangaf a gwneud cyfraniad ar draws y saith nod llesiant cenedlaethol.
- Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i adlewyrchu a manteisio ar y cysylltiadau rhwng gwahanol feysydd gwaith.
- Mae dealltwriaeth ddatblygedig o sut mae'r amcanion llesiant yn effeithio ar, neu'n ymwneud â'r hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni a chyfleoedd i weithio gyda'i gilydd.

A yw'r corff wedi dylunio'r amcanion i sicrhau manteision tymor hwy, wedi'u cydbwysu â diwallu anghenion tymor byr?

- Mae'r corff wedi gosod amcanion sy'n ddigon uchelgeisiol ac sydd wedi'u cynllunio i yrru gweithgaredd ar draws y sefydliad.
- Mae'r amcanion wedi'u cynllunio i ddiwallu anghenion tymor byr a thymor hir. Pan osodir amcanion dros amserlen fer i ganolig, fe'u gosodir yng nghyd-destun ystyriaethau neu uchelgeisiau tymor hwy.

Adnoddau a chyflawni: A yw'r corff wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall roi adnoddau i'r amcanion llesiant?

- Dyrannwyd adnoddau i sicrhau y gellir cyflawni'r amcanion dros y tymor byr a'r tymor canolig, ond mae'r corff hefyd wedi ystyried adnoddau, risgiau a/neu sut y gall adnoddau adnoddau tymor hwy.
- Mae'r corff wedi dyrannu adnoddau i sicrhau buddion ataliol, lle mae'r rhain yn cael eu disgrifio yn ei amcanion llesiant.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth osod ei amcanion llesiant newydd?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall weithio gydag eraill i gyflawni eu hamcanion?

- Mae'r corff yn defnyddio ei wybodaeth am amcanion/gweithgarwch partneriaid, ei berthnasoedd a'i drefniadau cydweithredol i sicrhau y gall gyflawni uchelgeisiau trawsbynciol.

Monitro ac adolygu: A yw'r corff wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant?

Ydy'r corff wedi datblygu mesurau a threfniadau monitro priodol?

- Mae mesurau perfformiad wedi'u cynllunio i adlewyrchu'r egwyddor datblygu cynaliadwy, e.e., drwy ganolbwyntio ar ganlyniadau sy'n torri ar draws ffiniau adrannol/sefydliadol ac sy'n sicrhau buddion lluosog (gan gynnwys ataliol) dros y tymor hwy.
- Mae 'edau aur' a fydd yn caniatáu i'r corff adrodd yn glir ac yn dryloyw ar gynnydd i gyflawni'r amcanion.

A yw'r corff yn ceisio dysgu oddi wrth a gwella sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i bennu ei amcanion llesiant?

- Mae'r corff yn dangos hunanymwybyddiaeth ac ymrwymiad i wella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy fel y gall wneud hynny mewn ffordd ystyrlon ac effeithiol.
- Mae'r corff wedi dysgu o osod amcanion llesiant blaenorol a thrwy gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn fwy cyffredinol ac mae wedi gwella'r broses ar gyfer pennu ei amcanion llesiant newydd.
- Mae gan y corff neu'n bwriadu myfyrio ar sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn y cylch hwn o bennu amcanion llesiant.

Archwilio Cymru

1 Cwr y ddinas

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.